

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes kiadás ára: 15 krajczár.

Kiadástul csupán a kiadóhivatalnál lehet
B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hír-
detések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére s a nyilttérre
vonatkozó minden költsémenyek a szer-
kesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: öt hasábon petifor
5 kr. — Nagyobb és többzéri hirdé-
tások jutányosan eszközöltetnek.

Bályeg minden befizetésnél 30 kr.

NYILTÉR garmond sora 20 kr.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“

1886-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Egynegyedre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz esz-
mezve, — legcélszerűbben postautalvánnyal —
a nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekin-
tetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
kiadó s lapfőigazgató.

Horváth Danó,
fel. szerk.

B.-Gyarmat, 1886 június 23.

Korunk áramlata határozottan a matéri-
alizmus, az anyagiasság felé hajlik, míg az
idealizmus, az eszménység mindinkább hát-
térbe szorul. A materializmus annyira legyőzte
az idealizmust, hogy ma már nevetséges szin-
ben tűnik fel az, ki az idealizmus magasztos
eszméit hangoztatja. Csak annyit mondjanak
rólad: „idealista vagy“ már e által el vagy
ítélve, jobban, mintha váltót hamisítottal volna.
Sokan az idealistát nem is tartják egyébnek
mint félbolondnak, pedig a materializmus kö-
zelebb áll az örültséghez, hamarabb örültségbe
kergeti az emberiséget, mint az idealizmus!

Idealizmus nélkül nincs élet, nincs ma-
gasba törő vágy, nincs lelkesedés, mely a nagy
tettek szülője. Idealizmus nélkül nincs vallás,
mely a legtisztább idealizmus, nincs költészet,
nincs erőny, nincs becsület, — egyáltalában
semmi sincs, a mi az embert emberré teszi,
felemeli azon polczra, melyet a teremtett lé-
nyek közt el kell foglalnia. Materializmusra,
az anyagi szükségek kielégítésére, képes az

állat is, míg idealizmusra egyedül az ember
képes s azon emberek, kikben nincs idealis-
mus, csupán annyiban különböznek az állattól,
hogy nem járnak négy lábon!

A materializmusnak egyedüli kutforrása
a gyomor, melyet kielégíteni sohasem lehet,
mert mennél több és jobb táplálékot kap, an-
nál finyásabbá és válogatosabbá lesz. Így van
a materializmussal is. Mennél inkább terjed
ennek eszméje, az anyagiasságnak mennél több
kellékeit megesszerezzük, az emberiség annál
telhetetlenebb, annál boldogtalanabb lesz. Mert
a boldogság nem a gazdaságtól, nem az anyagi
jólétől függ, hanem a megelégedéstől,
ezt pedig csak az idealizmus adhatja meg.

Az az általános elégedetlenség és boldog-
talanság mely mindenütt uralkodik, a maté-
rializmusra vezethető vissza. Ez szülte a
szocializmust, kommunizmust, a narchizmust,
mind olyan törekvéseket, melyek a létező társadalmi rend felforgatását
célozzák, hogy a romok felett diadalt üljön
a fejtelenség és kapzsiság. Az emberiség elvesz-
tette hitét bizalmát, vallásosságát, a jövőbe
vetett reményét, — csupán valami nagy vi-
hartól várja a dolgok jobbra fordulását, mely
vihar, ha bekövetkezik, nem hogy javítani fog
a helyzeten, sőt még azt is megsemmisíti, a
mi jó a multból a jelenre maradt, melyet örök-
ségül kellene áthagyni a jövőre.

Egyedül az idealizmus tanainak terjedése
volna képes az emberiség bajain segíteni, —
de ezt manapság hiába várjuk, mert a mel-
lett a nevelési rendszer mellett, mely ma ural-
kodik, midőn már a gyermek kebléből kiölik
az idealizmust, ennek himporat mielőbb lerázza
a lélek, hogy fásulttá és csüggesztettségé váljék:
nincs remény arra, hogy az idealizmus eszméi

— mely eszmék fölölelik az emberi tökélete-
sedés és nemcsodás összes körét. — terjedje-
nek. Helyette annál inkább terjed a materia-
lizmus, az önhaszonlesés, a kenyériügyesség, az
erkölcsi súlyedés tana, mely előbb-utóbb ör-
vénybe viszi az emberiséget.

A fásult szív, a megtört lélek nem tud
szembeszállni az élet viharával s nem tud meg-
állani az egyenesség és becsület útján. Innen
van az öngyilkosságok és erkölcsi bűntettek
mai nagy száma, mely szám rögtön apadást
mutatna, ha nemcs idealizmus hevitené a ke-
bleket.

De — késő eső után köpenyeg, késő ma-
r az idealizmusért harcolni, habár előre
látjuk, hogy a materializmusnak óriási világ-
katasztrópha, nagy bukás lesz a következmé-
nye: bele kell nyugodnunk, mint megváltoz-
tathatlanba!

Jelentés.

(Az 1885—6 évi működésről a felvidéki magyar
közművelődési egyesületnek. Balassa Gyarmaton 1896.
évi június hó 17-én tartott közgyűlése elő terjesztő az
igazgató választmány.)

Mélyen tisztelt közgyűlés!

I.

Egy esztendője mult május hó 31-én, hogy az
1885. évi közgyűlésen szerencsénk volt egyesületünk
ismosodását jelenthetni; örömmel konstatáljuk, hogy
a letelt egy esztendő a hozzá fűződött reményeket ki-
elégítette.

A jövőbe vetett erős bizalmunk nem alapul-
ti eléghetetlen kívánságokon; tudjuk jól, hogy hazánk
államkincstára, törvényhatóságaink, községeink pén-
tárai, honfitársaink áldozatkészsége mértéken túl van-
nak igénybe véve fedezetet kereső elkerülhetetlenül
szükséges oly kiadásokkal, melyek fedezésének kény-
szorúsága bennünket szerényebb eszközökre utal.

TÁRCZA.

A roncevallo.*

(Le Roncevalain.)

— Jean Richepin. —

A dús szakállú fejedelmi agg
Roncevalt téve szálló helyének,
Hová aludni tért sok bős lovag.
Kik többé föl nem ébredének.
Megvihattalan én a hegység!
Csupán villám töréstől járt az orma.
Oly vakmerő kéz nem került még,
Ezest koronáját mely elrabolja.
Ólj hát, Roland küzdj te bátran,
Ugyis most vívni végső csatában.
S a kik eljönnek téged eltaposni,
Nem a szaracén nemzet az, hanem mi,
Roncevalnak bűnske, szabad gyermek,
Sas bástya Havaanak szülőltől.
Fújd hát a kürtöd, fújd Roland!
Magát a hegység védi lám.
A jó aya jön és téged valónk öl,
Szétszór: kitépi szívet gyökereitől,
Reád esnek hát eltépett darabja.
A fenyvek hullnak, Jm, gördül a szikla.
A hegység szeszoráz. Fújjad, Roland!
S a fejedelmek szakállja nyírva van.

Fordította: 47. Török Sándor.

*) Richepin János hírneves francia költő „Les Blasphèmes“
névű művének egyik alkotását, mely a „La chanson du sang“-nak
(„A vér éneké-nek“) szöveg darabja! köré tartozik, mutatjuk be
ezúttal a kedves olvasónak. E darabnak tárgya a hős, kürtös
Roland vitézi halála a roncevali szorosokban. A fejedelmeknek
(Nagy Károlynak) dús szakállja a költemény végén „le van nyírva“.
mi a fejedelmek megállítását jelenti. E költemény csak anny-
ban blasfémia, hogy a roncevali nép nem egy felsőbb hatalom
segítségével győz, hanem a földével, mely szívet is „gyökereitől“
kitépi, melynek tépett foszlányait (t. i. a fák) az ellenségbe
dobják.

Három a táncos.

— Egy kis kritika a modern szalon táncokról. —

Csedálatos dolognak látszik, de mégis úgy van,
hogy ma, a tánc művészete nem fejlődik, hanem in-
kább folytonos hanyatlást tüntet föl.

Mire való a tánc? Mondják Terpsychore ellensé-
gei. Arra való, feloltnak a pezsgő vérű táncsedvelők,
hogy a néki szentelt pár óra alatt elfelejthetjük egész
életünk keservét, lelki fájdalmainkat.

Szereshetünk helyettük egy kis — tüdőgyuladást
s egyéb nemeit a meghülésnek; tönkre tehetjük lá-
bainkat, főleg, ha volt szerencsénk kiérdemelni a varga
gyilkos szándékát; vag, ha úgy tetszik, hölgyeim,
halálra roskadhatunk a fűző nyomása alatt, mintha
csak a népballadai haláltáncot járnak, szónokolnak is
mél, a kik nem tudják föllogni, mi gyönyörűséget
nyújthat a lábainak taktus szerinti emelgetése. Mi
azonban nem akarjuk ezúttal a homlokegyenest ellen-
kező nézetek kiegyenlítését megkísérteni, s tárcza célja
egészen más lévén.

A vikszolt és betekintsebbi palló között meg van
az a különbség, hogy ott a csillárok alatt nem igen
balladázhatnak a Szomor Danik, bár „három a tánc!“
de nem — „mind halál!“ Udvarias és lovagias ren-
dezők lehagynak át a termekben; ők dirigálják a fűző
ivadékból való művészeket s nem egyesek mulató sze-
szélye. A hölgyet csak egy tohrra szokás felkérni, mi-
ből ugyan lesz több is, ha még telik a kedvből s iz-
maink — csenevész, petyhüdt izmaink rugékonyságából.

Nem úgy, a hol szabadabb a kedély folyása, szil-
lajabb a tánc, zajosabb a vigasz! A deli legény hu-
zatja burok szakadtáig, határtalanul széles kedvéhez
mörve; járja a kiválasztott virágzállal, míg csak meg
nem hajlik a fáradságtól, a miről ugyan alig lehet
szó egyhamar. Járják a táncot kivillagos kivraddig,
három éjjel, három nap!...

Sokat elmélkedtem már a táncolási szokások fö-
lött s megvallom, a valódi táncolást alig találhatni fel
a szalonokban, hol jobbadán hiányzik egyik lényeges
kelléke, a széles kedv, a tánc lelke; nincs, a mi meg-
acélozná az izmokat, pezsgővé tenné a vért, ittasabbá
a szívet. Annyi. költészetet érez ily állapotban annak
a délcég parasztleánynek a szíve, a mennyire soha-
sem képes a lágy, elpuhult ideges szalonlovag, ki a
nélkül, hogy felvillanyozódni, öleli át gyakran azo-
kat a sylphid, tündéri alakokat, érinti a karcsu dere-
kat, vagy „liljom levél kacsokat.“ Ha átvillan is szí-
vén valami édes érzés, a mi talán nem több érzéki-
ségnél, de hova az attól a hévtől, a mi az egyszerű
ruhával fűdött kebelben dallá fakad, vidám kurjan-
tászá!

Az illem szép, de ha nem esik a természetesség
rovására. A táncnak csak a szépségét kellene rom-
paktáloia, nem pedig a divat szélszélyes dogmáit.

A salontáncok nagyon is hidegülni kezdenek.
A mozgás költészete idomul a fásult, blaszirt keblekhez.
Nézzetek csak meg a mai francia-négyest! Tulaj-
donképen már ki is esik a táncok sorából, olyan por-
gyolán járják, akár a közönséges sétiát, mintha másra
sem volna alkalmas, csak arra, hogy az alatt jól tart-
bassunk szóval táncosainkat és kipihenhesük robotos
fáradalmainkat.

Szinte látni vélem azokat a roskatag, bágyadt
lépteket, melyek, mint valami rosszul begyakorlott sa-
kasz katonaság, tövetezen kavarnak ide-oda a ve-
szényszóra. A rythmust ne keresd a gyászbad lépéseiben!

A különbség tánc és közönséges járás között nem
csakélyebb, mint a próza és verse között. A próza na-
gyon meglátzik a mai ifjak táncolásán, bármely tánc-
nomban, még a csárdásban is, pezsgő nemzeti tán-
cunkban, melyben pedig kellene lüktetni vérünknek.
(Folytatása és vége következik.)

Hogy mégis céljainkat lehetőleg szolgálhassunk, bevalljuk, hogy a letelt évben főtehervételünk oda írt nyúlt, hogy egyesületünk alapjai erősbödjének; hogy tagjaink száma szaporodjék, anyagi eszközeink gyarapodjanak.

Nem mialasztottuk el azonban egyesületünknek az országos mozgalomban való részvétele, szervezetének fejlesztése és hivatásának betöltése érdekében is a lehető legtöbbet.

Mindenekelőtt tárgyalva egyesületünknek az ország többi hasonló egyesületeivel szemben fenálló viszonyát, örömmel jelezzük az érintkezés folytonosságát és szívéllyességét. Egyesületünk a kezdeményezés érdeme, hogy a közművelődési egyesületek országos kongresszusának eszméje, mely a rokoni egyesületek szövetkezőségét és egyöntetű működését fogja eredményezni, a megvalósulás felé közeleg; igazgató választmányunk múlt évi júl. hó 20-án tartott ülésében hg. Odessalchi Arthur vál. tag. indítványára elhatározta, hogy a rokoni egyesületeket a hírlapokban már előzőleg tárgyalt kongresszus megtartására felhívja és az összehívásra a budapesti iskolaegyesület felkéri; — felhívás országjáró iokonszenzuson fogadtatott és bár a szept. hó 4-én Budapesten tartott előértekezlet a kellő eredményhez nem vezetett, mégis alapos reményünk van, hogy a kongresszus még ez év folyamán megtartatik; és miután az összehívó iskolaegyesület a képviselek kiküldését máris kérte, igazgató választmányunk részéről egyesületünk képviselőivel megbízattak és a megbízatást elfogadták: hg. Odessalchi Gyula elnök, Szalavszky Gyula és Lehoczky Lajos elnökök, Rudnay Béla titkár, hg. Odessalchi Arthur, Kövy Tivadar, Rakovszky Iván, Csipkay Károly, Farbak István, Libertiny Gusztáv, dr. Szulyovszky Ignác és Tóth Gáspár ig. vál. tagok. Kérjük, hogy a tett kezdeményező intézkedéseinket helyeslő tudomással venni, a kongresszus eszméjéhez csatlakozni és az adott megbízatást jóváhagyni méltóztassanak.

II.

A mult közgyűlésen alapszabályaink oly irányú módosítását méltóztatnak elhatározni, hogy az eddigi vidéki választmányok hatásköre kitágíttatván, főkégyesületekké alakulhattak volna. A múlt. belügyminister úr azonban mult évi szept. hó 29 én 50620. sz. a. kelt rendeletével az ily irányú módosítást nem engedte meg és utasította az egyesületet, hogy eddigi szervezatónak keretén belül fejlessze alapszabályait. Midőn ezen rendeletet vidéki választmányainkkal közöltük, felkértük őket egyuttal, hogy az alapszabályok szükségének tált módosítását hozzák javaslatba. A vid. választmányok nyilatkozatai beérkezvén, szükségének látszott az, hogy maga az igazgató választmány lépjen kezdeményezőleg fel, és előnökségi előterjesztésre megállapította a most elfogadásra ajánlott alapszabály-szöveget, melyet a közgyűlési meghívóval egyidejűleg minden egyesületi tagnak megküldöttünk.

A módosításoknál azon főelv vezetett bennünket, hogy vidéki választmányaink hatásköre tágíttassék, e célból a jóvedelem jelentékeny részterületük javára lekötöttük. — Szükségessnek véljük továbbá, hogy közgyűléseink határideje az alapszabályokban meg ne állapíttassék, hanem a kiűzés a tisztelt közgyűlésnek tartassék fen; további javaslatunk, hogy igazgató választmányunk választott tagjainak száma az eddigi 30-ról 50-egész 80-ra emeltesse, mely javaslatunkat az egyeztetett tagok számának folytonos emelkedésével indokuljuk; ezen elvi jelentőségű fontosabb, úgy több kisebb módosítás az alapszabályok több szakaszának új szövegvezetést vonja maga után.

Az ajánlott szöveg elfogadása mellett nyilatkoztak eddig a nógrádi, trencséni sólyomi (utóbbi azszal a pótlással, hogy a kögyűlés a nyári hónapokban tartasók meg), a lipői, barsi és a selmeczi válaasztmányok; a selmeczi asonban a következő változtatásokat hozza javaslataiba:

a) a törvénnyel, választmányoknak alelnökei is legyenek ;

b) azok egyleti tagok felvételére is feljogosítottassanak ;

c) az egyes lörvényhatóságok területén lévő tagok nyilvántartását veszemek kizárólag az illető választmányok és a központtal csak sommásan számoljanak le.

Ezen javaslatok iránt az igazgatóság külön előterjesztést tesz.

Az alapszabályok módosításával kapcsolatban ki kell emelnünk, hogy záolyommegyei választmányunk saját szervezetét és ügyrendjét szabályzatilag megállapította; szükségesnek véljük, hogy hasonló szabályzatok összes választmányaink részéről szerkesztésesnek és azok a jövő évi közgyűlés jóváhagyása alá bocsátassanak; a záolyomi szabályzat jelenlegi tárgyalását azért nem tartjuk szükségesnek, mert alapszabályaink tervezett módosítása új irányú szabályzat szerkesztését teszi szükségesé; eleve is azonban óhajtjuk, hogy a 31. § mely a záolyomi választmány feloszlása esetén

vagyont megyei kezelés alá bocsátani rendeli, alap szabályainkba ütközik és annál inkább tarthatatlan, mert ily esetben új megyei választmány alakítása fog szükségletetni, mely a vagyont átvenni jogosult lesz.

Igyekszem a nagy közönnyel, a rokonszóló egyesületekkel, választmányainkkal és tagtársainkkal egyesületünk tevékenységét folytonosan megismertetni, valők folyton érintkezésében állani, Szalavszky Gyula alelnök indítványa következtében ig. választmányunk mult évi szcpt. havi ülésén elhatározatott, hogy ülésainkról időszaki értesítői bocsátunk ki, melyből az ideig V. szám jelenvén meg, azt a rokonszóló egyesületeknek, választmányainknak, igazgató és alapító tagjainak megküldöttük és ezzel az egyesületünk iránti érdeklődést szemmel láthatólag fokoztunk; úgy véljük, hogy a tisztelt közgyűlés helyeslését is kinyerő intézményt léptettünk ezzel életbe

Az időszerű értesítővel hasonló czállal egy nap-
tár is jelent meg az 1886. évre kiadásunkban, mely
későn kezdeményeztetvén, csak kísérletnek tekintendő
ugyan, de reményünk van, hogy a jövő évre is terve-
zett folytatása fényesebb eredményű lesz; mert a 3000
példányban kiadott naptár bár veszteséget nem is okoz
pénztárunknak, de alig 40—50 frtnyi hasznot fog a
még folyamatban levő leszámolások után eredményezni;
a szerzett tapasztalatok alapján most már gyakorlatia-
sabban fogjuk a vállalatot folytatni.
(Folytatása követhetik.)

(Folytatása következik.)

Huszár László úr beszéde*)

(a június 17-én kősz. gyűlésen.)

Mélyen tisztelt közgyűlés.

Mielőtt a tanácskozás a jelzett tárgyak felett kezdetét venné, engedjék meg nekem, hogy a távolban is velünk érző, most körünkben tisztelt testvér egyesületet nemzeti intézetünk nevében, őszintén melegen üdvözlve, hálás köszönetünket fejezhessem ki azért, hogy hazafias működésüket megyénkire is kiterjeszteni kegyesek voltak. Nem fogom sérteni szerénységünket buzgó fáradozásuk már eddig is elért sikereinek magasztalásával, de legyenek meggyőződve, hogy azok senki által és sehol jobban nem méltányoltathattak és méltányolatnak, mint általunk itt, a terem falai között, hol apáink ugyanezen eszméktől lelkesültek, s már százszázaddal ezelőtt megalkották nemzeti intézetünköt. Ennek őszinte célja ép úgy, mint elsőnk ur ecsetelése szerint a most alakult, vagy alakuló egyesületek, soha sem volt az, hogy más nemzetiségeket eltereljen saját nyelvüknek kultusától, de igenis célja volt, és célja ma is az, hogy közös anyánk, a haza nyelvén teljesen megértve egymást, mint igaz jó testvérek mindnyájan egybe tudjunk olvadni a haza szeretetében; ahhoz való ragaszkodásunkban.

Ennek kapcsolatban teljesítették egyszerűsre az az elengedhetetlen kötelességünköt is, hogy miután a magyar állam hivatalos nyelve csak is a magyar lehet, ennek megtanulását a haza minden polgárának lehetővé tegyük, és így ennek hiánya miatt, annak szolgáltatásból senki kizárva ne legyen. A kötelességek ily nemes felfogásától áthatva, már 831-ik évben gyűltek egybe apáink, s megalkotva nemzeti intézetünköt: kiterjesztették annak tevékenységét, megbízottjaik általi buzdítás, segédkezés útján, ott ahol még nem voltak, iskolák felállítása, felszerelése, s csak nem mindazon intézkedésekre, melyek Istennek lála most már törvényeink által vannak szabályozva.

Hogy kitűzött céljunktól jobban sikeresíthessék aláírási íveket nyitottak, 100 forint alapítói, vagy 10 éven át 8 forint évi kötelezettséggel, s ez uton gyűjtöttek egybe 1969 forint tőkét huszarakban, ezt kisebb részletekben egyeseknél helyeaze elő, ennek kamataiból könyvekkel látták elő a tanulókat és jutalmazták a magyar nyelv tanításban magukat erre érdemesített tanítókat. Ez bizonyulván a leghatásosabb eszköznek céljuk sikerésítéséhez, ezt folytatták a gyászos 849 ki koraszakig, melyen túl működésük évek hosszú során át nem csak lehetetlenítették, de már a töké is veszélyeztetve volt, s csakis az intézet néhány busgó tagjának tapintatosságával mentethetők meg.

Viaszanyerről alkotmányunkot és ezzel szabad intézkedéseinket, ezek között első teendőik közé sorolták az alapító tagokat egybehívni, és tanácskozni jövő teendőikre néve, ez alkalommal elhatározottak, hogy kinn lévő tőkéiket beszedik, és mindaddig, még ez teljesen nem sikeresittetik, a befolyt összegeket földhivatalintézeti papírocska fektetve, ez uton fogják a tőké: gyarapítani.

Igy szűnelt meg az intézetünk működése 16 éven át, de ez alatt, bár néhány kisebb követelés behajtatatlanná lett, eredeti 15969 forint köteje a mai napig 41200 forintra emelkedett fel. Ebből, hogy a balassa gyar.

*) Minthogy ezen magyar beszédben **nemzeti** intézetünket **érdeklőleg** több fontos adat foglaltatik, örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy azt egész terjedelmében közölhesük. Szerk.

mati polgári iskola, melynek egyik hivatása szintén a magyar nyelv és szellem terjesztése, felállítathaságok, a tanítók fizetésének részlegesen alapjául felajánlottott kör-mányunknak 25000 forint, megmaradt tőkénkkel pedig 884 ik évben újra megindítottuk működésünket, ismét a tanítók jutalmazása és a tanulók magyar könyvek-kei segélyezése által, miként a multban, úgy a jelen-ben is, észleleteink szerint ez bizonyult a legalkere-sebb, a miénkehez hasonló csekély összeggel a legna-gyobb eredményt elérhetni.

Most disponibilis tőkénk, mely szabályaink szerint az évi bevétel egyötöd részével folyton gyarapítatik, elégséges arra, hogy e téren minden segítség nélkül sikeresen folytathassuk ezentúl is működésünket.

Jónak láttam ezekben, ha csak egész röviden is megismertetni nemzeti intézetünk keletkezését, sáfárkodását, multját és jelemtét azért, hogy tanácskozáunk folyamában annak célja, ereje és ehöz mért működési köréről tájékozva legyenek, egyszersmind pedig, hogy felismerhessék a tért, mely megyénkben még elfoglalva nincs, és intézetünk csakély erejével most még fel sem karoltathatik, ez pedig szerintem a kiadedóvadász felállításán, melyeket amidőn a mélyen tisztelt teatvér egyesület kegyes pártfogásába ajánlanék, fogadják is méltóan kifejezett szívélyes üdvözlésünköl.

Ponrácz Lajos urnak

az ő nyílt levelére a fővárosi és vidéki összes lapok szerkesztőiségeihez

A „Nógrádi Lapok“-ban megjelent „nyílt leveled“ del bizonyára sokunk nézetének adtál kifejezést, a kik bosszankodunk az egyes szók és helynevek elrontása avagy elferdítése miatt. Természetes, hogy ezek közé tartozik a „Szobb“ is Szob helyett. De miután te Szobnál tovább nem mentél, engedd meg, hogy több ilyen csodabogarat is bemutassak, ezáltal csak a mi szomszéd Nógrádmegyének helynévtárából; s ezek közt a nagyon ismert Kis Terengett és Rappot, K. Terenye és Rip helyett. Ezen két helynév elferdítésének a forrása kétségkívül szintén ott kereshető, a hol a Szobb is; csakhogy ez az elferdítés sokkal régebb keltő, mint ama honti-bíres forgalmi ponté, s így némileg már polgárjoggal látszanék birni, ha ezen jog ily jogtalan uton egyáltalában megszereshető, vagyis a magyar kiejtés helyessége az időmúlás által érvényéből kiforgatható volna. Azonban nemcsak ilyen, ugyazólván inkább helyesírási curiosumok sértek a magyar ember fülét, hanem kiterjed a meghamisítás némely egészen kértelményének a valódiával ellentétes használatára is; s ezek közé tartozik az a nagyon sűrűn hallott és írott szó „Orszésszóalkozás“, a mely az élő nyelvben az ország minden táján annyit jelent, mint összebeállítás, többeknek egy célra való törekvésben meggyezése, a melynek mégis a mai sajtó (mintegy 15 év óta) éppen ellenkező értelmet tulajdonít; s egész neveltség volna, ha nem lenne inkább bosszúság, midőn olvasunk a „rendőri hírek“ közt és egyebütt, hogy két ember ugyancsak eldöngötte egymást valamely dolog felett, „összeszóalkozás“ folytán! Az is nagyon malatságos mikor egy és ugyanazon lapnak a hasábjain szállót (Herberge) és szállodát (Hotel), rakodót és rakpartot ugyanazon értelemben használva olvasunk, az existenciát, excentiót pedig az által találjuk megrendszabályozva, hogy ek, vagy egzistenzia, és eg. vagy ekzekuczió íróra kényszerítjük a türelmes tollat. Hja ez bizony nem egyéb mint leplezni akarása a régi művelt nyelvekben való járattalanságoknak; a mi már kezd csaknem szabaddalma lenni még a magasb képzettség és irodalom embereinek is, midőn egy tisztelt képviselő az ország színe előtt igazítá helyre a római tanács egykori híres mondatát ily élesen szólalván fel Ciceró nyelven: „viduam consuli“, egy még tiszteltebb tudós ur pedig az exegi monumentumban, a kemény ércet a big levéggel vult szíves helyettesíteni. Minek is hasonlít olyan nagyon egymáshoz az aec nek és aen nek az ablativusa!

De hogy már most, illetve még egyszer a te átlítólag szvatopluki eredeti „Zub” odra (— Szob) vizs-
szátérjek, est az orígót megvallom, bármily plausible
legyen is az Luczenbacher Pál magyarázata szerint,
bővebb bizonyíték nélkül hitelesnek elnem fogadom
annyival inkább nem, mert épen Hontmegye az amely
oly mértékben gazdag az árpádok szobbal sebb
dei helynevekben, hogy e részben hozzá, nézetem és sür-
késéseim szerint, az országban egyetlen megye sem
hasznosítható. Ti a kik benne vagytok „az erdőben”
talán nem is győztéltek meg eléggé ezt a nagy kin-
csot, a „fák sokasága miatt”, ámbár oly jeles írók is
foglalkoztak már e tárgyal mint a derék Hóke Lajos
a kinek fejtegetéseit mindig élvezettel és tanulsággal
olvassuk. Bátor leszek e tárgyra, s általa kezdmem
nyezett nyomon magam is visszatróni egykor. Most csak
annyit a „Zub” hoz, hogy még ha valóban Zub nak van
is írva a mai Szob Luczenbacher Pál ur régi okmá-
nyában, és nem a szláv Zub (fog) de a magyar Szob
melle t bizonyít; mert a Szob egészen megegyez a haj-
dani magyar ortographiával, mely szerint a mostani
„Szob”, „Zub” nak íratott; míg a régi szláv Zub ma
is „Zub” nak mondatik és íratik, a jelentése is ugyan
az a mi volt az első nyelvképződéskor. Van Hontmé-
gyében a kővári határban Szobok nevű dűlő, melynek
dne forrásai egy folyócskában egyesülvén, és időnk óta
almot hajának. Erről bővebben értekezett pár év
előtt Kubinyi új. Ferencz, a mit tehát szintén jó lesz
majd esetleg az értemény meghatározásánál figyelembe
venni. — Addig is lsten velünk!

Fajsz István.

Erdő pusztítás.

V.

(Folyt. és vége.)

Igy ama párahólyagcsa, melynek felületét már két hólyagcsa vastartama nyomja, a gravitáció törvényeinek fogva rohamosan esik lefelé, de utjában sürdül találkozik az őszve gyümölcsös párahólyagcsákkal, melyek az érintésre szét pattanván vastartalmuk hozzá tapad az eső csepphez, így mindaddig növekedik az eső csepp, míg lefelé esésben párahólyagcsáival érintkezésbe jön. Innen van hogy néha nagy cseppekben hull az eső, néha pedig csak sziporkázik. Ki tudná azt pontosan kiszámítani: hány párahólyagcsa vastartalma van egy nagy eső cseppben? Ezek, vagy talán milliókra megyen az.

A mint az esőt hirtől felleg a szelek szárnyain tova szállva a vidék felé jut, az ottani melegebb, ritkább, ruganyosabb légben ismét feljebb emelkedik, a párahólyagcsák mind inkább távolodnak egymástól, az eső cseppek száma és beltartalma mindinkább kevesedik, s gyakran meg is szűnik esni, még mielőtt a pár-golyócskák elfogytak volna.

Innen van az, hogy az erdőtlen magyar alföld felett többnyire eső hullás nélkül usznak keresztül azon fellegek, a melyekből a dráva melléki, vagy a balaton vidéki, vagy a Mátra környéki erdőségek feletti szálltában bőven hullott az eső, s a mint elérlik az aradi, beregi, vagy máramarosi erdőségeket, ismét bőven ontják a jöltéve esőket. Midőn 1846. év nyarán Paleocapa olasz mérnök a tiszaszabályozási terv készítése érdekében gróf Szécsényi Istvánnal a tiszta folyó mentén az alföldet beutasta, annak mindjárt feljött a ki is fejezte a feletti csodálkozását, hogy a magyar alföld felett a fellegek oly magasan usznak, mint sehol Európában, s ezt egyenesen annak tulajdonította, hogy a tenger minden felől távol van, és erdőségek nincsenek az alföldön.

Innen van az, hogy a magyar alföldön általában sokkal kevesebb az eső napok száma, s még kevesebb a csapadékok mennyisége, mint az erdős vidékeken bár hol Európában.

Orosz Miklós.

Válasz a „Nógrádi Lapok 23-ik számában megjelent „A protestans felekezeti tanítók című közleményére.

(Vége.)

A b. gyarmati iskolai kör folyó évi vizgáin jelen voltam s azokat vezettem, s így jogosan utalhatok az eredményre. Szerettem volna, ha a cikkíró szintén jelen lett volna, s végtelenül sajnálom, hogy a tanfelügyelő ur önagysága szíves meghívásom dacára sem szerencsésülte az eszes látogatásával a vizgákon, kivén B. Gyarmaton. Ezek a vizgák tesznek legszebb bizonyosságot a b. gyarmati iskolai kör tanítóinak magyar hazafiságáról. 13 iskolából áll a b. gyarmati iskolakör s ez a 13 iskola (tán Gyarmat kivételével?) mind tisztán tót gyülekezet iskolája, s ime ezek közül 6 rövid 3—4 év alatt teljesen magyarra lett, úgy hogy minden tantárgy még a vallást sem véve ki, magyarul tanítatik. Ha mindazok, kik a Nógrádi Lapok 23. számában foglalt közlemény szerint elhatározták: „az ilyen banda megsemmisítésére mindent elkövetni“ jelen lettek volna például a zabori, kis zellői, zaborai, n. kúrtői, f.-ostergályi, b.-gyarmati stb. vizgán, bizony mondom szívők örömben regezt volna a magyarosodás ügyének ily szép haladásán. De utalok N. Kúrtőre, lám épen a Nógrádi Lapok 23. számában olvastunk egy közleményt Kúrtő magyarosodásáról. S vajon ki volt ott az uttor? Tudom szívesen elismerem az ottani fiatal lelkész társamnak az ügybeni buzgóságát, de az aki neki az utat egyengette, s számára az anyagot készítette az a tanító! Utalok magára Gyarmatra, ki ott is uttorja a magyar nyelvnek az ev. egyházban? kiképesíti azokat a tót szülők gyermekeit arra hogy a lelkész őket magyarul confirmálhassa, tovább fejleszthesse oktathassa? Nem-e a tanító? Utalok Kis-Zellőre. Ki működött velem küre abban, hogy tótajki gyülekezetemben már ez év folytán magyarul confirmálhattam? Nem-e tanító? Ki volt nekem Zaborban jobb kezem, hogy az egyházban a magyar nyelvet nem csak annyira meghonosíthattam, miszerint az ifjuság társalgási nyelve a magyar, de már a magyar isteni tiszteletet is behozhattam, mikor a faluban egyetlen egy magyar ajku ember sem nem lakott, sem nem lakik? Nem-e a derék tanító? És Zaborán, nem-e a tanító hazafisága, vas szorgalma tette az iskolát magyarra? stb. És én ez nem könnyű munka! Mily könnyű például egy állami elemi iskolában magyarul eredményesen tanítani, mikor a tanító kezére egy vagy legfeljebb két osztály van bízva a tanoncokat a város gyermekeinek színe java képezi, kik a szülői házból már némi műveltséget hoznak, s rendszerint magyarul tudnak! Itt a tanítás nem fárasztó munka, de öröm. De nem így van ez falu helyen. Ott a tanító hat osztálylyal küzdök, és a tanoncok nem intelligens embereknek, nem iparosoknak gyermekeiből kerülnek ki, de tanulatlan földművelek s nagyobb részt szegény békák gyermekeiből, kik midőn az iskolába felvezetettek, nem csak magyarul nem tudnak egy árva szót

sem, de még anyanyelvükön sem tudnak beszélni. Ily viszonyok között eredményesen magyarul tanítani, s a gyermekeket megmagyarosítani bizony mondom csak lankadtalan szorgalom, vasakarát, szent lelkesedés és buzgó hazafiság mellett lehet. És ha ezt a b. gyarmati iskolai kör tanítói, mint fentebb constatáltam, szép némely helyen kitűnő eredménnyel teszik, nem kell-e minden igaz magyar hazafinak a magyar nemzet ily munkássai előtt tisztelettel kalapot emelni? S ezek a szegény „bandák“-nak nevezett tanítók nem kérkedhetnek kürtőlük világgá, nem teszik újságokba működésüket, s működésüknek eredményét, nem igyekeznek maguknak a világ előtt érdemeiket szerezni; de igenis iskoláikban reggeltől estig fáradhatatlan buzgósággal munkálkodva a magyarosítás szent ügyén igyekeznek mint magyar hazafiak kötelességeiket magyarosan betölteni. Azért én a b.-gyarmati iskolák kör tanítóitól ezennel nyilvánosan visszautasítom a hazafatlanság vádját, visszautasítom azon illetlen szót, melylyel a tiszteletre méltó tanítói kart a fentérintett közlemény írója illette, s jó szívvel figyelemzettem őt, hogy ily rossz akaratú megtámadások által nem az illető tanítóknak árt, mert azok magukat mindig tisztázni tudás akarják; de árt azon szent ügynek, melynek legálább látszólag szolgálni akart. Végezetül pedig azon ószinte kíváncsággal várom be válaszámat: adjon a Mindenható szeretett magyar hazánk minden iskolájába oly tanítókat, mint a milyenek a b. gy. iskolák kör tanítóinak nagyobb része, s akkor meg vagyok győződve arról, hogy 16—20 mulva e szent hazai földön az Úr minden hajlékában csak magyarul fog zengni az ének s hangzani a szóház.)

Sarkány Emil,
ev. lelkész.

H i r e k.

Hymen. Pintér Miklós az ipolyvágyi kir. törvényesek érdem teljes elnöke, folyó hó 20-án tartotta esküvőjét Pintér Etelka úrbőlgygyel Vámosmikolán. Tanúul szerepeltek az esküvőnél Novotai István és Retel Jenő ipolyvágyi kir. törvényszéki bírák. Zavartalan boldogság legyen a házaspár oszáltyrésze.

A felvidéki magyar közművelődési egyesületnek a napokban tartott balassa gyarmati nagy gyűlése alkalmából magukról a b. gyarmati ünnepélyekről elég részletes tudósítások közöltek, sajnos azonban, egy ünnepélyes mozzanatot a sajtó utján eddig megemlíteni nem lett, s ez azon lelkes fogadtatás, melyet Losoncz városa rendezett az egyet azon tagjai részére, kik Trencsén, Árva, Liptó, Thuróc, Bars és Zólyom felől Losoncz mellett voltak elutazandók, s mely méltóan sorakozik azon ünnepélyekhez, melyeket Nógrádmegye s a másik testvérváros B. Gyarmat ez alkalomból rendezett. Nógrádmegye kiküldöttje Pongrács György szolgabíró személyében egészen Zólyomig eléje ment a vendégeknek. Természetes dolog, hogy legalább is száz vendégre számítottunk, s helyett azonban csupán két vendég érkezett, még pedig Szűllő Géza turócmezei kir. tanfelügyelő és Arányi Antal zólyovárjai képezdei igazgató. Hogy Losoncz város lelkes közönsége iránt, azt ez úttal is oly fényesen manifestálta, hogy róla egyik városaink méltó példát vehetnek. A losoncsi vasúti állomás színlókkal és zöld galyakkal feldíszítve ezekre menő ünnepi közönségtől hullámszott. A város közönségének képviselői élén a tanintézetek ifjusága egyletek és testületek zászlóikkal jelentek meg meg a peronon, s midőn a ruttkai vonat másfél órai késéssel d. n. fél 3 kor berobogott, hársányi éljenzés s a Rákóczy induló hangzott fel. Kovács Ferencz kir. közjegyző egy lelkes hazafias beszéddel üdvözölte a vendégeket mely ékes üdvözlésre Szűllő Géza válaszolt. Aztán a közönség riadó éljenzése között úri fogatokon az egy nevezett „Sörház“-ba kalauzolták a két vendéget, hol a város részéről fényes reggelivel fogadtattak. Itt Farkas János Losoncz város nevében kitűnően szellemes beszédben üdvözölte a nagy gyűlésre utazókat mire Arányi Antal felelt hangnulyozva, hogy ők utazótársával az ünnepély fényétől s a páratlan lelkesedés melegétől elbűvölve, s manifestációt egyedül azon szent ügynek, s a magyar közművelődés geniusának tulajdonítják, mely a felvidék hazafias értelmiségét egygyé forrasztja s élteti a város közönségét s annak bölcs vezetőit. Rövid időzés után a vendégek a losonczai kiséretében négyes fogatokon B. Gyarmatra a további ünnepélyekhez utastak. Még csak azt jegyeztük meg, hogy noha Losoncz városa várakozása ellenére az utolsó órákban csupán 4—6 utazó érkezéséről volt értesítve, sőt plano e szám is kettőre olvadott, imponans ünnepélyes programjától még sem tért el s két vendéget épp oly szeretettel és lelkesen fogadta mintha ezren lettek volna. A megható jelenség eléggé igazolja Losoncz város igazán reális és ószinte hazafiságát s a nemes eszmék és elvek iránti rendíthetetlen ragaszkodását.

X.

Az elemi iskolák évről vizgái a lefolyt bétén egy a nemzeti katolikus, mint az állami és az izr.

*) Mindenes folytán magyar mint a isteni tiszteletet kellett volna tartani a t. tanító uraknak. Ez lett volna a helyes, s nem szolgálatot volna okot ily keletlenkedésre. Szerk.

bitkozási iskolában megtartattak, s örömmel tapasztaltuk, hogy a verseny ifjuságunk oktatása és nevelésének csak előnyével jár, mert valamennyi intézetben a tanítói kar oda-ado buzgósága és a legújabb kor szakkereső didaktikájának kielégítő eredményét tapasztaltuk. A nemzeti iskola 4 osztályával Vilim József és Bodroghi Mihály e két rég kipróbált érdemes tanító küzdött meg, hálára kötelezve le a kath. szülők és hitközséget. Az állami elemi iskola szerencsésebb helyzetű, mert itt a 4 osztályban, noha a tanulók száma valamivel kevesebb, mint amott, négy derék tanító működött: Kemény Gábor igazg., Wágner István, Hábor Sándor és Zelenka János. Az izraelita hitközségi iskolát, mely ép oly magyar labon áll, mint a többi, s hol a leánykák, miként az evang. iskolában, a fiúkkal együtt járnak, szintén 4 szorgalmas tanító vezet: Brett Mór igazgató, Rosenstein Adolf, Singer Adolf és a héber Streisinger Sándor; a női kézi munkákat pedig Heka Gizella k. a., 2-7-re megy itt a tanulók száma, kik közül 142 leány, s 150 tandíjmentes, és e szegény gyermekek, meg a társaik is nagyobb részt jól tanultak. A szülőkön kívül a tanügyi számos barátja jelent meg a különböző vizgálatokon, de mindezt ott volt rövidebb-hosszabb ideig a város bírja is, hogy meggyőződést szerezzen magának a tanítás állapotáról. A nemzeti és az állami iskolában a tornát szintén tanították, amott Vilim J., emitt Vagner István t. urak. Az értesítők kiadása után lapunk készséggel tért nyit a tanügyi eredmény bővebb méltatására. Végül ki kell még emelnünk, hogy a kath. hitközség és a bibliai történetet a nemzeti és az állami iskolában nt. gr. Stomm Lajos káplán úr látta el pragmatikus készséggel.

Figyelem. A Geitner és Rausch féle b.-pesti hírneves cég. melynek gépgyára a hazai tűzoltó egyleteket tűzoltó felszerelvényekkel és szivattyúkkal nagy választékban látja el, a b. gyarmati önk. tűzoltó egyet 10 éves jubileuma alkalmából Sulez Lajos parancsnokot értékes díszbáltával és Wagner István egyleti titkár dísz kúrtól lepte meg.

Közjegyzői helyetteség. Örömmel vesszük hírt arról, hogy a budapesti kir. közjegyzői kamara Sutranyavszky Géza b. gyarmati kir. közjegyző választása következtében, melléje helyettesül dr. Luchkovicz Gábor ügyvédet, megyénk egyik komoly törekvő ifjút fogadta el. A legjobbakat kívánjuk fiatal barátunknak új pályáján.

Kinevezés. Berta Rezső törvényszéki írnok városunk fia a szécsényi kir. bírósághoz neveztetett kiegészítőkönyvvezetőnek.

A záróban a vizgák ezidén is úgy sikerültek, mint az előző hat év alatt, amióta t. i. a bibornok primás hg. Simor János nagylelkű alapítványa folytán a Paulai sz. Vinczéről nevezett irgalmas önkéntes vezetők ott az oktatást; az ő kitűnő módszerük szerint, a mely egyaránt alkalmas a hasznos tudományok elsajátítására, a vallás és erkölcsök meggyökeresztésére s a kedély nemesítésére. Közel harmadfélszáz leánykát képeztek, így a 6 osztályban st. Bagossy Ambrózia főnöknő gondos vezénylete alatt az igen tisztelt Lakatos Emilia, Kubovics Berta, Zay Gottfrieda és Budabázy Imelda nővérek; és nagy figyelmet fordítottak a női kézimunka, meg az énekre is. A vizgálatokon elejétől végig részt vett mint igazgató főt. Farkas Mihály ker. esperes tanfelügyelő — vadkerti, — valamint st. Hottovinszky Károly helybeli plebános ur is, továbbá a szülők és gondnokok, meg a tanügyi számos barátja. Hitelemző volt nt. gróf Stomm Lajos helybeli káplán ur. A vizgák két napig tartottak, s az elnökölő igazgató ur mindannyiszor elismerő szavakban adott kifejezést teljes megelégedésének.

A polgári, mint egyetlen közép iskolánk évről vizgálatait, melyek lapunk zártakor még teljesen befejezve nincsenek, csak a jövő számban fogjuk méltatni.

Elmaradt júliális. A most uralgó igen változó, hideg s esős időjárás miatt a nemzeti iskolának szombaton, mint harmadik határidőre kitűzött ordei mulatsága is és pedig végkép elmaradt. A bankettre már begyűlt öszeregetek, mint halljuk, az aláírók nemeslelkűleg az iskola szegénytanulóinak segélyalapja növelésére ajánlották fel, hasonló adakozásokat egyébként másoktól is szívesen elfogad az igazgatóság.

A Lázár Mór úr által tervezett hatvan gyarmati vicinális vasútvonal föld munkálatai mint azt Leinvahter A. M. mérnök közli jun. hó 23-án megkezdették Hatvan mellett, s a földmunkálatok szeptember hó első napjában teljesen elkészülnek. A tervezett vasút finanszírozásának más akadályja nincs, mint az, hogy az aláírák késedelmesen folynak be.

Nagy bűnügy tárgyalás folyt le ez múlt bétén B. Gyarmaton az itteni kir. törvényszék tanácstermében complikált pénz hamisítási ügyben, melynek megítélésére a bpesti kir. törvényszék illetékes. A tárgyalás azért történt B. Gyarmaton, mert a sok, többnyire fejezenc tanúkat Bpestre való szállítása igen költséges lett volna. Az eset az, hogy Félix Andráss d-jenei lakosnál pénz verőgépecskét s mintegy 14 hamis ezüstérfotot találtak. A bűntény szálai visszavezetnek a b. gyarmati börtönrre, a hol is bizonyos Nyiri öcséglédi születésű reform. vallású baranyos egyén pénshamisítás folytán elvitt csukva, s Félix Andráss tőle tanulta a pénzverés mesterségét. A tanács következőképen volt alakítva, elnök: Zeigmondovics Mihály kir. táblai pót-bíró, bírák: Kossuthányi Géza, Fehér Elek, pót-bíró: Salij Dezső, jegyző: Voitha Lőrincz, Közvádó: Bakos János alügyész. Bűnrészességgel voltak vádolva Kópácsy Mihály börtön őrmester és Libertinyi Pálné, kik állítólag a pénzzel bővölőködő Nyirit és ezimborait különös kedvezményben részesítették. Félix védőügyvéd volt: Grünbaum Henrik, Nyiri János: Pogány Jenő, Kópácsy Mihály: Vannav Ignác, Libertinyi Pálné: Weisz Sándor, ez utóbbi bpesti ügyvéd. A végtárgyalás június 22-én vette kezdetét, s a bizonyítási eljárás 64 tanu kihallgatásával csak június 26-án fejeztetett be

Bájakéntes, hogy a fegyveres tanács a vizsgáldbíró előtt tett terhelő vallomásaikat a végtagyalás folyán vissza vonták. Terhelő vallomásaikat, mind mondták, ezért tették, hogy a bírósággal szembe nem kerüljenek a itt több rendbeli panaszukat kitárbanak. Ezek panaszok b-gyermati fogházban való rossz bánás mód ellen írt nyilatka. A hi azonban tudja azt, hogy ezen fegyveresek néhányat kivéve, a börtön elavultak és csirkefogók csoportjából kerültek ide a hogy ezek a börtönök örök lakóinak tekinthetők lévén, ezen fogházban is folytonos lázadásokat szítottak és arangirostak a hogy ezek a bír. Egyetesség, a bírósággal szembe a csuklyá számú börtön örök csak a legmígórább rendezeték alkalmánálval india fantázián a fogylmet; az bizonyára keltebbé fogja mérlegelni a rossz bánás mód miatti panaszokat. A vad és vádbeszédok jan. 22-én tartatka meg, melyek után a törvényesek meghozta az ítéletet. Bakos János bír. alügyész kitűné vádbeszédet mondott, mely a nagy számban részvevő intelligens közönség általános lelkesedéssel részvevő. A vádbeszédok elmondása után a bíróság tanácskozására visszavonult, a három negyed órai tanácskozás után Zeigmondovics elűnk az ítéletet ki hirdette, mely szerint Félix András a pénzhamisítás büntetésében bírtának mondatva ki, 5 évi fegyházra a politikai jogainak 10 évi vonására ítéltetett, bűnpártolással vádolt Nyíri János, Libertinyi Pálné és Kopácsi Mihály elmentetettek. A bír alügyész az ítéletben meg nyugodott, Félix András azonban felszabozott.

Halálirata. Dömök Pál volt gazdasági főnököm és én a Kis-Eszterén szünetkor vizskorban 62 éves korában jobb lárra szendertük. Áldás emlékére! — Kramák János b. gyarmati cizmadia iparos hosszú szenvedés után diete 62 évében elhalt, s jun. 22 én temetetteti el. Neveneti több ideig kuratora volt a b. gyarm. ev. egyháznak. Baka poraira!

A szabók Mekkája. Az érdekes cím ez idő cse-
rint Liverpool városát illeti meg. Jul. hó 11-én az angol
királynő Liverpoolba érkezik, hogy az ottani kiállítását
megnyissa. A városi tanács elhatározta, hogy a királynő
bevonulásaakor az át mellett 80 ezer gyermek képezzen
sorfalat. A gyermekeket a város kóltáigán állították
föli-én pedig a leányokat fehér ruhába, a fiúkat skót
öltönyökben. A 80 ezer ruha elkészítése annyi dolgot
ad a liverpooli szabóknak, hogy távirati uton kértek
szociálisul ezer meg ezer leányt Londonból.

A „Budapesti” lapadatlainai a legutóbbjéig magyar politikai naplap az országban. Ezt retinians-gépen nyomják, — 44 pontköt 25—30 ezer példányban jelenik meg. E közhírvettség egyenlő readíválk önmagának, márkát pedig népm. könyvgy. irmdorának közzéadati. Nem bocsát buzsu lör szmált, de azért épp egy brad van minden, mint a legnagyobb lapban. A forradóbb naplap-mányokot előfordít hírvélk bapóbelk illusztráci. Hasonlívív folyót 2—3 ádóhódóvív regényi kámi egyezve. Különböz a gasálkák, iparcsókák, tanítókák stb. művelésnek, kik halmozott napitvókak melletti nem árut rá csatol olvasni, ádó adórt minden házi és hírvélk csomónyról kik egyezve írtvélk óhajónak, valamint azoknak is, kik hiaszt aródmányhól hírdetni karnak, — a legújlatóbb naplap: a „Budapest”. Hírvélköt árá egy béra (mak) 1 frt, nyugodtára 3 frt. Az hírvélköt pórtára a „Budapest” hírvélkötálalóba (Budapest, IV., karnyálkó-utrá 3. sz. a.) hírvélköt.

A népfelkeltés és az állathistória. Az „Associazione Generali” igazgatósága arról értesít bennünket, hogy az állami jóváhagyás (certifikáció) elhatározta, hogy az állathistória ágban, a biztosítottak érdekében több rendbeli újítást fog a kötérfelkeltés kézt felvenni, különösen a legmegnevezőbb munkásgépeket bevédi a népfelkeltés költségeinek érdekében. Ugyanis a költség, ha a biztosítás már legalább egy év óta érvényben volt, a népfelkeltés költségeit biztosított irányában jogszabályi minden pótlásmentes nélkül az osztó is megtartja, ha az állat ténylegesen hadi csapáslátás fogva behatol és pedig 15,000 frt értékig terjedő biztosítással a teljes összegre és az egy és ugyanazon egyen teltre: első nagyobb biztosítással 15,000 frtig. Ezen kedvezményben a társaságnál már biztosítottak is részesülnek, a mennyiben azoknak megengedjük, hogy mostani kötérfelkeltés kiemelésük az újabb felkeltéseknek megfelelően kiállított költségekkel. — Örömmel tudósítjuk ezen újítást, mely oly hatalmas módon tesz újrat a mai kor kívánságainak. A nagy iparos és kézművesi intézmények merendő képviselőinek kötelessége nem csak üzleti feladataik, hanem egyezkedni költségeik is, hogy lehetőleg csökkentsék a napi feladatok. — A népfelkeltési törvény az állathistória intézményit ily költségekre vált feladattal állítja szembe, melynek csapadéval megoldásra első sorban is a nagy és hatalmas belvárosi biztosítói társaságok köteleztek. — Hogy az „Associazione Generali” tudatában az állathistória feladatai előkelet állásnak, ezen az egész népesség: névbe kívánság fontos ügyben is első való, mely megtette az elhatározást lépést, teljes elismerést érdemel.

[illegible]

Horvath Dead, islands protest

Ügynököt

hátsóágilag engedélyezett kiskészlet-szervezetek központi és részleltársai eladóiára keres egy tisztaságos bank intézet. — Ajánlatok Haasensteim és Vogler hirdetés inda R. 23. eszm alatt Mainz Frankfurt.

HIRDETÉSEK.

Gyűmölcs befőzéshez!

**Összes, igen kitűnő bőrállag (pergament) papíros és spár-
ga legjutányosabban kapható**

Hummer Mihály,
főiskolai tanár Balassa Gyarmaton,
kinél egy tanuló azonnal felvétetik.

Regale- és hűsmérési jog bérbeadás.

A karacs-berényi uradalomhoz tartozó dolinkai és berényi regále és húsmérési jog 1880. október hó 1-től több évre bérbe adatik. Bővebb értesítést a kar.-berényi kaszárni irodában nyerhető, a hol a szerződés is megkötethető.

Huszár Ignác,
tanár.

Pályázat.

A B-Gyarmaton születő „Tukarek és Hiteli tézet részvénytársaság” ezúttal pénzügyiüzemmel a pénztárnoki állomás üresedésére jövén, felhívásnak mindezek, kik ezen 700 tőrt évi befizetéssel és 100 tőrt lakbér illetmény nyel bennük állást elvonnak öhajtyják, hogy saját kezdőleg ezt pályázati felnyomódásukat folyó évi június 30-ig az intézőbör juttassanak.

A folyamódások a pályázó tanulmányai, nyelvismerete, eddigi előlétele és erkölcsisége felől bizonyítok. eredetiben vagy hűsítő másolatban csatolandók. Övédekul, a megválasztott 1500 forint községben tartotik letenni, és pedig a megválasztásról való értesítés vételestől 8 nap alatt Ennek be nem tartása esetén a választás hatályát veszti.

az illető hivatalát a megválasztás után az 1500
frt letételével azonnal elfoglalhatja, legkésőbb azonban
szeptember hó 1-én kell hivatalba lépnie.

Egyébiránt egy évi próbaidő is kikötötték, és az igazgatók (entartari jogát ennek tartama alatt egyne gyed évi felmondással – saját belátása szerint – élhetni. Balassa Gyarmaton, 1886 június hó 11 én.

Abstract

SZOLYVAI
POLENAI
OLENYAI

savanyúvízek, valamint

LUHI-ERZSÉBET

gyógyforrás vize, — mindannyian kitűnő edzés ita-
lok s járványos betegségek alkalmával is nagyhatá-
suk. — megrendelhetők

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvizek bérleténél Nyíregyházán, s kaphatók országwide minden nevastesebb gyógyszerárakban, flúzerkereskedésekben és vendéglőkben is.

Öltöző szövetek.

tartós gyapjából szőve, a következő árak mellett adatnak

el. Egy középnagyságu férfi számára

egy egész	jo gyapjából	4.96
híttáyra	jobb gyapjából	8.—
3-10 mtr.	átlom gyapjából	10.—
szövet	legátlomabb gyapjából	12.40

Utazó-Plaidok darabonként 4, 5, 8, egés 12 forint kaphatók. A legismertebb öltönyök, nadrágok, felsők, kabát és esőruha árak: Tuffi Loden, Commis, Kammgarn, Cheviot, Tricot, hálgy és tekekendő, Peruvians és Dooking árakat adják.

Alapítottott **Stikarofsky J.** 1906-ik évben
gyári raktára Brünneben.

Minták bérmentve. Mintakártyák szabó mester urak-
nak bérmentetlennél Utánvételi küldemények 10 forint felől
bérmentve küldetnek.

Mintán raktháromban rendszerint 150,000 forint értékű áru fekszik, magától értetődik, hogy világ üzletbenem 1 - 5 méternyi hosszú szövetmaradékok mindig fennmaradnak, a melyeket könnyedén vagyok a kármintáim! áron alul eladni. - Mitől ezekről nem küldetnek hanem a nem totál maradékok másokkal cseréltetnek fel, vagy a pénz visszaküldetik. (Megjegyzem, hogy más cégek: a maradékokat, talán még rosszabb árral cserélik fel, de pénzt vissza nem adják.

A versenykiírás és a szülői útmutató utánakkénti való megőrzés tekintetéből köszönetülve vagyok a hirdetéssel felhívni-
s a kérs a nagyérdemű közönséget, hogy tisztes számban
bemenés emlíkeztetőbe vessen, a megrendelésekkel, a melyekre
a igazságos ágyakkal fordított, engem felkértem az ásványok-
A leírás magyar, német, cseh, lengyel, orosz és fran-
cia nyelven olvasható.

SALGÓ-TARJÁNI

TÓMÖR (darabos) és KOCZKA-SZÉN.

A közeledő **oseplési idény** alkalmából ajánljuk
a t. cz. gazdászoknak

LOCOMOBILGÉPEK FŰTÉSÉHEZ

legjobb sikerrel alkalmas és évek óta elismert

tőmör- (darabos) és kocka-szenűket

kívánatra minden vasúti állomásra szállítva és leg-kevesebb árak mellett

SALGÓ-TARJANI KÖSZÉNBÚNYA-RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPESTEN, JÓZSEF-TÉR 12. sz. a.

Az igazgatósnál.